

DE VOLKSHOGESCHOOL EN HET CENTRUM VOOR VOLKSOPVOEDING IN OOSTENDE

plaatsingsnummer: M/D
inventaris opgemaakt: december 2018 – januari 2019

Dacob vzw
Kazernestraat 33
1000 Brussel

www.dacob.be
dacob@skynet.be
02/503 82 19

DE VOLKSHOGESCHOOL EN HET CENTRUM VOOR VOLKSOPVOEDING IN
OOSTENDE

INLEIDING

INVENTARIS

DE VERENIGING DER VOLKSHOGESCHOLEN TER POPULARISERING VAN
WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

DE VOLKSHOGESCHOOL OOSTENDE
Verslagen van de bestuursvergaderingen
Maandblad
Affiches
Briefwisseling
Boekhouding
Diverse dossiers

HET CENTRUM VOOR VOLKSOPVOEDING / HET CENTRUM BOB CLAESSENS / HET
MASEREELFONDS
“Berichten en standpunten” van het Centrum Bob Claessens
Briefwisseling van het Centrum voor Volksopvoeding/Centrum Bob Claessens/Masereelfonds
Diverse dossiers

VARIA

DE VOLKSHOGESCHOOL EN HET CENTRUM VOOR VOLKSOPVOEDING IN OOSTENDE

INLEIDING

De Volkshogeschool Oostende is een afdeling van “De Vereniging der Volkshogescholen ter Popularisering van Wetenschappen en Kunsten” opgericht op 1 augustus 1955. De stichtende leden waren de professoren Jan Dhondt, Maurice Dumont, Edouard Massart, Laurent Vandendriessche en de heer Werner Waldeyer, technisch bediende.

Haar doel was het populariseren van wetenschappen en kunsten (Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad, 9 maart 1957, p. 353). De statuten werden gewijzigd op 4 december 1967. Nu werd onder meer expliciet voorzien dat de vereniging afdelingen kon oprichten of erkennen om haar doel te realiseren (Bijlagen bij het B.S. van 8 febr. 1968, p. 318). Dit belette niet dat reeds vroeger afdelingen waren opgericht zoals die van Oostende in september 1956, opgericht door "progressieven". Er waren kommunisten bij, linkse socialisten en onafhankelijken. De activiteiten waren ideologisch links en voornamelijk vrijzinnig georiënteerd. Het eerste bestuur bestond uit Marcel Candaele, André De Smet, Frank Edebau, Arthur Lauwereins, René Meyer, Raymond Schepens en Raoul Servais. In 1994 bestond het bestuur uit Francine Declercq, Staf De Leger, Marcel Dewaele, Hubert Seldenslach, Myriam Steketee (sic), Chris en Georgette Vanhove.

Het “Centrum voor Volksopvoeding” werd opgericht op 27 juli 1962. Het stelde zich hoofdzakelijk de arbeidersopvoeding tot doel door middel van voordrachten, geleide bezoeken, studiereizen en dergelijke, maar vooral door cursussen en debatten. Het eerste bestuur bestond uit de stichtende leden, namelijk André De Smet, voorzitter, Bob Paulus, Fern. Jouret, Arthur Lauwereins, Leonard Hoornaert, Louis Sorel en Hubert Jouret. De eerste jaren werden heel wat cursussen gegeven door Bob Claessens over het dialectisch materialisme (1961-1964), het historisch materialisme (1964-1966) en over psychologie en psychiatrie (1966-1967). Andere sprekers waren R. Gilles over economie (maart- mei 1966) en Prof. H. Buck over de socialistische economie (jan.-febr. 1967) en Jan Debrouwere over de geschiedenis van de Vlaamse bewustwording (1967).

Na de dood van Bob Claessens (aug. 1971) werd het Centrum naar hem genoemd om dan een afdeling van het Masereelfonds te worden dat in 1971 was opgericht. Vanaf 1 april 1971 was A. De Smet voorzitter, B. Paulus de ondervoorzitter, H. Houret de secretaris, voordien was dit G. De Leger (nr. 59). Hij bleef samen met L. Hoenaert bestuurslid (nr. 59).

De goede archiefordening is te danken aan het echtpaar Chris en Gustaaf (Staf) De Leger. Daar G. De Leger ook algemeen secretaris was van de Vereniging der Volkshogescholen bevat dit archief eveneens dossiers van deze overkoepelende organisatie. De schenking bereikte DACOB door bemiddeling van Eddy Poncelet.

INVENTARIS

DE VERENIGING DER VOLKSHOGESCHOLEN TER POPULARISERING VAN WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

1. De Vereniging der Volkshogescholen ter Popularisering van Wetenschappen en Kunsten: statuten, verslagen, overzichten van lokale afdelingen, uitnodigingen (algemeen secretaris was G. De Leger), briefwisseling, ca. 1955-1972. 1 ordner
2. "De Vereniging...": ingekomen stukken, meestal aankondigingen van activiteiten georganiseerd door de diverse afdelingen, 1969-1972 en z.d. 1 ordner
3. Ingekomen stukken bij G. De Leger als secretaris van "De Vereniging ...", 1969. 1 ordner
4. Stukken i.v.m. de Volkshogeschool Brugge, 1988-1990 en de afdeling Waarschoot, 1971. 1 omslag

DE VOLKSHOGESCHOOL OOSTENDE

Verslagen van de bestuursvergaderingen van de Volkshogeschool Oostende

5. Verslagen van de bestuursvergaderingen, 21 febr. 1973- 8 dec. 1978. 1 ordner
6. Verslagen van de bestuursvergaderingen (voornamelijk), 1979-1984. 1 ordner
7. Verslagen van de bestuursvergaderingen, 1984-1989. 1 ordner
8. Verslagen van de bestuursvergaderingen, maart 1995-nov. 1999. 1 ordner
9. Verslagen van bestuursvergaderingen, briefwisseling, enz. 2001-2006. 1 omslag
10. Verslag van de werking van de Volkshogeschool in 1993 en 1994 en korte historiek [1994], verslagen van de bestuursvergaderingen eind 1956, begin 1957 (kopieën); reglement van inwendige orde, 24 april 1974; overzicht van de activiteiten, 1968/69-2004/05 (kladversie in handschrift); inleiding op de tentoonstelling bij het 30-jarig bestaan van de Volkshogeschool Oostende; enkele stukken i.v.m. het 10, 30, 40 en 45jarig bestaan. 1 omslag

Maandblad van de Volkshogeschool Oostende

11. Uitnodigingen voor activiteiten van de Volkshogeschool (voorloper van het "Maandblad"), 1962-1969. 1 omslag
12. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, 1969-dec 1970 (1e en 2de jg). 1 ordner
13. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1971- dec. 1974. 1 pak
14. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1975-dec. 1978. 1 pak
15. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1979-dec. 1982. 1 pak

16. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1983-dec. 1984. 1 ordner
17. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1985-dec. 1987. 1 pak
18. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1988-dec. 1991. 1 pak
19. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1992-dec. 1994. 1 pak
20. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1995-dec. 1998. 1 pak.
21. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 1999- dec. 2000. 1 pak
22. "Volkshogeschool" (Oostende), Maandblad, jan. 2002, jan. 2003-2005; mei 2007. 1 pak

Affiches van de Volkshogeschool Oostende

23. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 1959-1961. 1 omslag
24. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 1959-1990/1991 en z.d. 1 omslag
25. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 1986-1991. 1 omslag
26. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 1991-1995. 1 pak.
27. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 1995-1999. 1 pak
28. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 1999-2000, 2000-2001, 2001-2002. 1 pak
29. Affiches van activiteiten van de Volkshogeschool Oostende, 2002-2003 en 2003-2004. 1 omslag

Briefwisseling van de Volkshogeschool Oostende

30. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling, 1965-1969. 1 ordner
31. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling, 1970-1971. 1 ordner
32. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling en verslagen, 1972. 1 ordner
33. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling (voornamelijk), dec. 1972-maart 1975. 1 ordner
34. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling, 1974-1979. 4 ordners
35. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling, 1980-1983. 1 ordner
36. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling, 1983-1987. 1 omslag
37. Volkshogeschool Oostende: uitgaande briefwisseling, 1986-1990. 1 omslag
38. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling (voornamelijk), okt. 1989-dec. 1992. 1 pak
39. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling, 1991-1994. 1 ordner

40. Volkshogeschool Oostende: briefwisseling (voornamelijk), 1993-1996. 1 pak.
41. Briefwisseling (voornamelijk), 1993-1997. 1 pak
42. Briefwisseling (voornamelijk), 1998-1999. 1 pak
43. Briefwisseling (voornamelijk), 1999-2001; 2000-2002; 2002-2003. 3 ordners
44. Briefwisseling (voornamelijk), 2005-2006. 1 pak

Diversen in verband met het programmeren van activiteiten

45. Documenten in verband met het organiseren van het programma, 1978. 1 omslag
46. Notities inzake de programmering van de activiteiten door de Volkshogeschool Oostende, 1979-1996. 1 ordner
47. Voorbereiding door Kris De Leger van interviews met muzikanten voor de Volkshogeschool Oostende, 1992-2003 en z.d. 1 omslag
48. Cursussen muziekgeschiedenis zoals door Christian-Adolphe Wauters, Oostende 1979; “De lange weg van big bang tot mens”, door Walter Declair; “De muziek in België”, door Rik Brys, 1987 enz. enz., organisatie van reizen en uitstappen; de cursus “Het historisch materialisme” door Prof. dr Claessens. 1 ordner
49. Documentatie inzake reizen met de Volkshogeschool Oostende, nl. de culturele vlinderreis van 20-24 mei 1998, ”Egypte”, 2-14 maart 2003; “Met de Oostendse Volkshogeschool op reis door Griekenland”, 20 sept. – 3 okt. 2006. 3 katernen
50. Syllabussen bij lezingen, 1993-1997, [2002], 2004, 2005 en z.d. 1 pak

Boekhouding

51. Volkshogeschool Oostende: stukken i.v.m. de boekhouding, 1979-1982. 1 omslag

Diverse dossiers

52. Dossier over het Cultureel Centrum van Oostende, 1964-1967. 1 omslag
53. Dossier over de uitreiking van de Prijs Kulturele Raad van Oostende 1994 aan de Volkshogeschool Oostende, 1995. 1 omslag
54. Dossier over de “Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties”, BVVO, ca. 1970-1984. 1 pak
N.B. Is voornamelijk ingekomen briefwisseling

HET CENTRUM VOOR VOLKSOPVOEDING / HET CENTRUM BOB CLAESSENS / HET MASEREELFONDS

55. Dossier Centrum voor Volksopvoeding/Centrum Bob Claessens: statuten, 27 juli 1962, verslag van een vergadering in nov. 1972; in memoriam Bob Claessens; overzicht van de activiteiten, juli 1962-april 1968; voorstelling van de vereniging, 1967; jaarverslag 1978. 1 omslag

“Berichten en standpunten” van het Centrum Bob Claessens

56. jg. 3 (1975) nrs. 2-5;
jg. 4 (1976) nrs. 1-6 en speciale editie van augustus;
jg. 5 (1977) nrs. 1-9;
jg. 6 (1978) nrs. 1-5, 7;
jg. 7 (1979) nrs. 3, 4, 6, 8, 10;
jg. 8 (1980) nrs. 1-8 en 1-4 in dubbel;
jg. 9 (1981) nrs. 2-5, 7 en 8;
jg. 10 (1982) nrs. 1, 2, 6, 7 en 8;
jg. 12 (1984) nrs. 3;
jg. 13 (1985) nr. 1;
jg. 14 (1986) nrs. 2 en 4;
jg. 15 (1987) nr. 1;
jg. 16 (1988) nr. dec. 1 pak

Briefwisseling van het Centrum voor Volksopvoeding/Centrum Bob Claessens/Masereelfonds

57. Centrum voor Volksopvoeding: briefwisseling voornamelijk uitnodigingen voor bestuursvergaderingen en verslagen, 1962, 1965-1969. 1 omslag

58. Centrum voor Volksopvoeding: briefwisseling voornamelijk uitnodigingen voor activiteiten, 1962-1967, 1975 en ongedateerd. 1 omslag

59. Centrum voor Volksopvoeding: briefwisseling, 1968-1971. 1 omslag

60. Centrum voor Volksopvoeding (R. Paulus): briefwisseling vooral over activiteiten, met verslagen van bestuursvergaderingen, 1972-1974. 1 pak

61. Centrum Bob Claessens: briefwisseling en documentatie vaak over de georganiseerde activiteiten, 1975– 1979. 1 pak

62. Masereelfonds Oostende als archiefvormer: stukken over en i.v.m. activiteiten, briefwisseling, verslagen van vergaderingen en jaarverslagen enz., 1990-2001 en z.d. 1 pak

63. Centrum voor Volksopvoeding: uitnodigingen en stukken i.v.m. het organiseren van activiteiten in 1976-1979; jaarverslagen 1973, 1974, 1976, 1978 en beknopt activiteitenverslag 1978; stukken i.v.m. steunfonds Chileense bannelingen; ingekomen briefwisseling voornl. van het Masereelfonds, enz. 1977-1978. 1 pak

Diverse dossiers

64. Dossier “Koördinatiekomitee Vooruitstrevende Verenigingen”, 1965-1970. 1 ordner

65. Dossier rond de organisatie van de Boliviaanse folkloregroep “Los Payas” op 7 dec. 1970, 1970-1971. 1 omslag
Initiatiefnemer is de Kontaktgroep Vooruitstrevende Verenigingen in Oostende (A. Vermeylefonds; Centrum Volksopvoeding, Ontmoeting, Volkshogeschool). Bob Paulus treedt op als contactpersoon.

66. Dossier Kulturele Raad van Oostende, 1967- 1969. 1 ordner

67. Herdenking Bob Claessens, evaluatie Centrum voor Volksopvoeding, 1972; 5 jaar Kulturele Raad, 1971. 1 omslag

68. “Poëzie, jazz, mime”, programmabrochure, 21 febr. 1981. 1 katern

VARIA

69. “Heeft de mens God geschapen?”. Handschrift, 31 p.
Tekst van Bob Claessens?

70. Dossier “het recht op wonen”. 1 omslag

71. Kunstmap “Jazz” uitgegeven door de Vriendenkring Kunst Houtland (VKH), nrs 1-4, 2001. 1 omslag